



بهای اشتراك
 قسمت اول : (مذاكرات مجلسین) سالانه ۳۰۰ ریال
 قسمت دوم : (آگهی‌ها) ۶۰۰
 شماره كامل ۸۰۰

محل اداره
 مجلس شورای ملی
 شماره تلفن ۳۰۴۴۸ و ۳۸۸۹۴ و ۳۸۸۹۶
 روزنامه یومیه

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل : کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلسین - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال هفتم

شنبه ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

شماره ۱۸۱۷

شماره مسلسل ۱۴۴

دوره شانزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۴۴

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه هفدهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰

فهرست مطالب:

- ۱- تصویب صورت مجلس
- ۲- بیانات قبل از دستور - آقایان: دکتر راجی - صدیقی - اردلان
- ۳- معرفی آقای امیرعلانی بسمت وزارت اقتصاد ملی بوسیله آقای نخست وزیر
- ۴- تأیید و تقاضای طرح گزارش اصلاح قانون انتخابات شهرداری بوسیله آقای وزیر کشور
- ۵- طرح و خواننده مذاکره طرح سه فوری راجع به تاریخ اجرای قانون تمویض اسکناس
- ۶- ختم جلسه بعنوان تنفس

مجلس يك ساعت قبل از ظهر برباست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

(۱- تصویب صورت مجلس)

رئیس - صورت اسامی قائمین جلسه قبل قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
 قائمین با اجازه - آقایان: بالیزی و دکتر علوی - افشار صادقی - طباطبائی - قائمین بی اجازه - آقایان: حسین خاکباز - محمود محمودی - عباس قبادیان - یوسف شکرانی - مرتضی حکمت - منصف نصرتیان - قهرمان - ابریشم کار - تولیت اقبال - شهاب خسروانی - دکتر سید امامی - صادق تربتی - محسن طاهری - رضوی - پیراسته - خزیمه علم
 دیر آمدگان با اجازه - آقایان: دکتر طباطبائی - دکتر شایگان - علی محمد و هقان یکساعت دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: دولت آبادی و محمد هراتی و عزیز زنگنه

۲۰ دقیقه آقای ارباب و آقای برومند یکساعت
 رئیس - آقای ققه زاده
فقیه زاده - پریروز از آقای کشاورز صدر استعفا کردم وقتی که قبل از دستور صحبت میکردند مطالبی راجع به قزوین بیان کنند بنده از ایشان تشکر میکنم که مطالب را بیان کردند موضوع چون اشتباه نوشته شده در صورت مجلس میخواستم استعفا کنم که اصلاح بشود
 رئیس - اگر اشتباه شده بتندنویسی بدهید آنرا اصلاح کنند
فقیه زاده - موضوع چهار قریه است که تکرک محصول آنها را از بین برده و بنده اسم آنها را نوشتم و آقای کشاورز صدر اسم بلوک را گفتند ولی اسم آن فراه در صورت مجلس ذکر نشده است اگر اجازه می فرمائید بنده اسمش را بگویم

افراد باشد که در نتیجه بعضی از افکار و بعضی از جهات دارای یک افکاری باشند که این افکار مضربحال مملکت باشد ما اگر دوست آنان هستیم بایستی تذکر بدیم بهر صورت این عمل خیلی مذموم بود اگر آقای اردلان میخواهند عصبانی بشوند بشوند ولی این عمل مخالف سنت پارلمانی ایران بود
 رئیس - این مطالب مربوط بصورت جلسه نبود در صورت مجلس نظری دیگر نیست (گفته شد خیر) صورت مجلس تصویب شد

(۳- بیانات قبل از دستور)

آقایان دکتر راجی

صدیقی و اردلان

رئیس - سه نفر از آقایان تقاضای نطق قبل از دستور کرده اند آقای دکتر راجی

دکتر راجی - بنده بعنوان قبل از

دستور خواستم مطالبی را بسم آقایان محترم برسانم در ابتدای اعتصاب اخیر کارگران بنده در خوزستان بودم پس از مراجعت بتهران تقاضاهای مشروع آنان را که مورد قبول و تأیید اینجانب نیز میباشد بسم نخست وزیر وقت جناب آقای علاء و جناب آقای دکتر مصدق و مسئولین امر رساندم چون بکارگران وعده صریح دادم که تقاضاهای مشروع آنان در مدت کوتاهی مورد توجه و عمل قرار خواهد گرفت لذا انجام این تقاضاها را مصرانه از دولت استعفا مینمایم

کارگران ایرانی تقاضای اتومبیل - رادیو و تلویزیون ندارند ولی میخواهند اساس زندگانی مرفهی که در خور حال کشور باشد برای آنان تأمین شود و این مطلب پایه تقاضای کلیه کارگران است

و اصلاح بشود که تزرک و تبریزک و قنبر شاه و جهان آباد است یکی هم راجع به مالاریا بود که استعفا کرده بودم هر چه زودتر سم پاشی کنند اینهم قید نشده این را هم اصلاح میکنم و میدهم بتندنویسی
شوشتری - از مقام ریاست استعفا میکنم که در این موضوع مالاریا توجه فرمایند که زودتر اقدام بشود

رئیس - آقای کشاورز صدر

کشاورز صدر - بنده میخواستم استعفا بکنم اجازه فرمائید که در چاپ اظهارات بنده یک اشتباهات جزئی است اصلاح میکنم و میدهم بتندنویسی
 رئیس - بسیار خوب دیگر نظری نسبت بصورت مجلس نیست آقای آشتیانی زاده

آشتیانی زاده - اعتراض بنده نسبت بصورت جلسه مربوط بتصمیم مذمومی بود که اکثریت مجلس شورای ملی در جلسه گذشته (اردلان) - آقا بتصمیم مجلس خیلی محترم است) از نظر ترور افکار گرفت اجازه فرمائید آقای اردلان عصبانی نشوید وقتیکه بنده باسم موافق مشروطی تابلو را امضاء کرده بودم معنایش این بود که یک حرفهای دارم، یک ادله و اسناد و براهینی نزد من هست که شاید اگر آقای دکتر مصدق که بنده با ایشان موافق بودم بنده را قانع نمیکردند بنده شاید اکثریت را قانع میکردم که نسبت به بعضی از وزرا که از اعضاء مؤثر فراموشن بودند رأی منفی بدهند ولی مجلس بدون اینکه فکر این قسمت را بکنند با کمال بیرحمی مجلس نسبت به خودش احترام نکرد و بنده اینجا عرض میکنم که این سنت نبایستی من بعد منظور بشود ما جناب آقای دکتر مصدق را مصوم کنیم بایستی مردولتی که با عصبانیت در این بنده شاید دولت داری بعضی

(آشتیانی زاده - و در حکومت هم مداخله کند) حال که قانون جدید انتصابات بر حمله ملی شدن نزدیک میشود بقیه اینجانب لازم است در هر هنگامی که عده قابل توجه کارگرو چودادار و وسایل فرهنگی مقدمانی معادل کلاس ۴ یا لااقل ۳ ابتدائی در اختیار آنان گذارده شود زیرا کارگران با احساساتی وجود دارند که با داشتن عقیده ثابت بعلم نبودن وسایل، سواد پیدا نکرده اند لازم است که کارگران مناطق نفتی که عظیم ترین توده کارگری ایران و مولد ترین دسته کارگران هستند از این نعمت برخوردار باشند

زن و بچه کارگران در گذشته در مواقع بیماری تقریباً بلا تکلیف بودند درمان رایگان خانواده آنها و بخدمت گساردن تعداد کافی پزشک و قابله در مراکز کارگری از تقاضاهای حق آنان میباشد که امیدوارم وزارت بهداشتی و وزارت کار هر چه زودتر بدون اتلاف وقت اقدام شایسته ای بعمل آورند

در اکثر نقاط آب آشامیدنی یابقدر کافی در دسترس آنان نیست و با اذعان به زیادتی بزمحت میتوانست بدست بیاورند . موضوع برق و یخ در تابستان خوزستان جزو تجملات نیست و هر بشری در شدت گرما باید در آن مناطق حاره از آب و برق و یخ استفاده کنند

موضوع مهم دیگر موضوع خانه کارگران است در دوره گذشته مجلس شورای ملی در یکی از بودجه های مصوبه تبصره ای بتصویب رسید که دولت را ملزم کرد هر مؤسسه ای که بیش از صد نفر کار کار دارد برای کارگران مسکن مناسب تهیه نماید بنده امیدوارم که دولت جناب آقای دکتر مصدق و مخصوصاً شخص منزله ایشان ضمن طرح نقشه در کمترین وقت ممکنه کارگران را صاحب خانه و مسکن نماید

در خدمت شرکت سابق نفت متجاوز از ۷۰ هزار نفر کارگر ایرانی وجود داشت و بیش از هفت هزار نفر کارمند ایرانی که اکثرشان تحصیلات عالی نوده اند خدمت کرده و میکنند بنده باید عرض کنم که کلیه این اشخاص اعم از کارمند با کارگر همه ایرانی همه وطن پرست و علاقمند بآب و خاک و میهن خود میباشند . حسن اداره این مؤسسه این بوده که توصیه متفکران را نپذیرفتند و بسفارش همر و وزیر اشخاص را از نقطه ای بقطعه دیگر منتقل نیکر کردند اگر بخواهیم بامر اداری و وصول عواید نفت لطمه ای نرسد اهمیت این موضوع باید مورد توجه دولت قرار گیرد که با اعتماد کامل کارمندان و کارگران ایرانی وظیفه خود را بهتر از پیش انجام دهند البته اگر

بین آنان اشخاص ناصالحی هم پیدا شد هر چه تمامتر مورد تنبیه قانونی قرار گیرند . لازم است توجه هیئت محترم دولت و هیئت مختلط را بماده ۶ قانون طرح اجرائی ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور جلب نمایم تا آنچه که اینجانب اطلاع دارم تحصیل آنجا بقیه از دانشکده های انگلیس و دو دانشکده آمریکا انجام میگردد چون این دانشکدهها تعداد معدودی نکرده اند لازم است که کارگران مناطق نفتی که عظیم ترین توده کارگری ایران و مولد ترین دسته کارگران هستند از این نعمت برخوردار باشند

این عمل موجب رضایت کلیه ساکنین و همچنین قدر دانی اشخاصی است که از شمال ایران برای زیارت بستانت عالیات می روند . تلگرافی هم رسیده که تقدیم مقام ریاست مجلس شورای ملی می کنم . (اسلامی- راه آهن فایده اش چه ؟) پس خرابش نداریم .

مطلب قابل توجه این است که همانطور که ماده اول برنامه دولت تصریح دارد عواید حاصله از نفت باید بصرف تقویت بنیه اقتصادی کشور و ایجاد مسائل رفاه و آسایش عمومی برسد چون تاکنون دولت های گذشته کمترین توجهی بمرام خوزستان نداشته اند توجه دولت جناب آقای دکتر مصدق را باین نکته جلب می نمایم که باید مبلغ معینی از عواید نفت بصرف آبادی و عمران خوزستان برسد .

حوزه انتقالیه این جانب در همین حالی که مناطق کارگری زیاد دارد هشایر بی هشایر هم از هشایر خرمشهر یا جزیره آبادان و یا شادگان از بنده خواسته اند که این مطلب را در مجلس شورای ملی بسم ملت ایران برسانم .

اگر تبلیغاتی را جمع به هشایر در خوزستان بعمل آمده مربوط بشایر حقیقی این منطقه نیست چه اعراب خوزستان در گذشته با خون خود وطن پرستی و ایران دوستی و آمادگی خود را برای خدمت باین ملک و ملت ثابت کرده اند و هیچ توهی هم نمی تواند رویه گذشته آنان را تغییر دهد (فرهودی - خوزستان حرب ندارد) (مورق- حرب زبان هستند) بله حرب زبان هستند نکته دیگری که لازم میدانم بمرض برسانم این است که سازمان برنامه و وزارت بهداشتی مشترکاً در ایران تقاضای را کرد و دولت زده اند (بهادری - دولت ندارد) و اولین صلح بیارزه با مالاریا را باین نحو انجام دادند و مغارجی هم متحمل شده اند در خوزستان اکنون موقعی است که باید برای مرتبه دوم این عمل تکرار شود و تأخیر آن موجب خواهد گردید که اولاً مغارج اولیه سیامی بکلی از بین برود و ثانیاً در صورتی که تأخیر روی دهند سیامی کشتهن حشرات و از بین بردن امراضی که حشره ناقله آنها پشه شیش و غیره میباشد بر آید بکلی بکنند نیز بتوانوا شکر از بنگاه راه آهن از طرف موسکلین خود باید بمرض برسانم و آن این است که تقاضای مردم آبادان و خرمشهر را که بوسیله این آهن مخصوصاً آقای مهندس هفتی ترتیب اثر داده و راه آهن را از تهران تا خرمشهر بکسر نموده اند .

عده ای از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای صدری

آنچه می خواستم بمرض برسانم در وهله اول مربوط باتخاذ تصمیم نسبت بشکایات کارمندان دولت مقیم در چهارصد دستگاه است که بنده سؤال میکنم دولت در این مورد تاکنون چه اقدامی کرده و بالاخره چه تدبیری اتخاذ شده است که یکمشت مردم را از بلا تکلیفی نجات دهند چندین ماه است که این آقایان از ظلمی که بد آنها شده است شکایت کرده اند و دو مرتبه خود بنده مورد شکایت حقه آقایان را بمرض مجلس شورای ملی رسانیدم و نامه های تقدیمی آقایان را بعنوان جناب آقای

رئیس مجلس شورای ملی تقدیم نمودم ولی تاکنون کمترین توجهی بمرض آنها نشده و مثل اینکه اصولاً صحبتی در این مورد پیمان نیامده است در هر صورت لازم است دولت اقدامی در این مورد نموده و نتیجه آن را با اطلاع مجلس شورای ملی برسانند و وهله دوم مؤثر نبوده و نمیتواند از عهده کشتهن حشرات و از بین بردن امراضی که حشره ناقله آنها پشه شیش و غیره میباشد بر آید بکلی بکنند نیز بتوانوا شکر از بنگاه راه آهن از طرف موسکلین خود باید بمرض برسانم و آن این است که تقاضای مردم آبادان و خرمشهر را که بوسیله این آهن مخصوصاً آقای مهندس هفتی ترتیب اثر داده و راه آهن را از تهران تا خرمشهر بکسر نموده اند .

این عمل موجب رضایت کلیه ساکنین و همچنین قدر دانی اشخاصی است که از شمال ایران برای زیارت بستانت عالیات می روند . تلگرافی هم رسیده که تقدیم مقام ریاست مجلس شورای ملی می کنم . (اسلامی- راه آهن فایده اش چه ؟) پس خرابش نداریم .

چون شایع است که حریق انبار مهمات شیراز اتفاقی نبوده و پس از آنکه مقدار قابل ملاحظه ای تفنگ و مهمات از مخازن خارج گردیده حریق رخ داده از دولت جناب آقای دکتر مصدق خاصه تیمسار سیهبد نقدی وزیر جنگ استدعا دارم برای روشن شدن اذهان اولاً توضیحات کافی در مجلس بیان فرمایند و ثانیاً اظهار نمایند که راجع به مسئولین چه تصمیمی اتخاذ فرموده اند .

در خانه توجه دولت را بوضعیت اسف انگیز ورته غزل معطوف و تقاضا دارم تکلیفی برای آنان هر چه زودتر تعیین فرمایند و یک تلگرافی هم رسیده که تقدیم مقام ریاست می کنم .

تولید ارز نماید
مهروی - بطور نیست آقا این حرفها چیست (همه همه نمایندگان - اینطور نیست آقا)
دولت شاهی - اجازه فرمائید توضیح بدهیم

رئیس - اجازه ندارد نطق قبل از دستور است ۱۰ دقیقه گفته ام قبل از دستور بنویسید وصحت کنید
صدری - بلکه همان ریشمی است که بایستی در داخله مصرف گردد نتیجه اینکه اگر از یک طرف خارج شد از طرف دیگر با دادن پول بیشتری مصرف کننده آن مجبور است وارد نماید و این معامله تنها برای مملکت فایده ندارد بلکه باعث خسارت های بی حسابی خواهد شد پس بقیه بنده اگر بمرض آزاد گذاشتن صدور پشم صادرات فرش را تشویق نمائیم فقط بخروج پشم از کشور کمک نموده ایم بلکه از ابتزاه سایر مواد اولیه ای که در فرش مصرف می گردد و همچنین دسترنج کارگران ایران را هم که در کالاهای فرش دو مقابل بهای پشم مصرف در آن است تبدیل بارز خواهیم نمود .

با این وصف مثلاً ما برای بدست آوردن ده میلیون دلار ارز بمرض اینک ۵۰ هزار تن پشم صادر کنیم دوازده تن پشم بصورت فرش صادر خواهیم کرد آنوقت علاوه بر اینکه ما باید مقدار معینی پشم جزو صادرات بحساب میاوریم می توانیم مقدار زیادی از ارز بدست آوریم و تعداد زیادی از مردم کشور را بکارگزاره واز بهترین و نفیس ترین صنایع داخلی هم پشتیبانی کرده ایم برای نمونه بنده وضعیت این صنعت دقیق را و تعداد مردمیکه از ابتزاه امرامعاش مینمایند در آذربایجان برای آقایان نمایندگان محترم توضیح میدهم .

طبق آمار دقیقی که بدست بنده آمده کارگاههای قالی بافی در نقاط مختلف آذربایجان شرح زیر است
کارگاههای شهرستان تبریز ۴۰۰۰ دستگاه
کارگاه های هریس - گوراوان - مهربان و اطراف ۱۲۰۰۰ دستگاه
کارگاههای مرند - اهر - اردبیل - وسایر نقاط ۵۰۰۰ دستگاه که جمعاً میشود ۲۱۰۰۰ دستگاه
کاین کارگاهها هر کدام ۴ نفر کارگر دارد و در نتیجه مجموع اشخاصیکه در این کارگاهها کار میکنند بالغ بر ۸۴۰۰۰ نفر میشوند که اگر هر کدام نماینده یک قایل - نفری محسوب بداریم قریب نیم میلیون نفر از سکنه آذربایجان از این راه امرامعاش مینمایند و اگر سایر نقاط فرش خیز کشور ما مانند کرمان - کاشان -

اراک - ملایر - اصفهان ، گرگان ، شیراز ، کردستان ، خراسان ، و نقاط دیگر را هم بحساب میاوریم با حساب دقیق خواهیم دید که تعداد زیادی از هموطنان ما از این راه امرامعاش مینمایند و صلاح نیست که به خاطر عده معدودی که در عهده وقت در همه جا برای نفع خود حاضر به خرابکاری هستند این صنعت را ندیده گرفته و اجازه دهم هر شرکت و تاجری بهر مقدار ریشمی که بخواهد در سال صادر نماید (ارباب - دولت باید صادرات را تشویق کند) با استناد بمطالبی که بمرض رسید از دولت مصرأ تقاضا دارم رسیدگی دقیقی در این موضوع نموده و هر چه زودتر با اتخاذ تصمیم صحیح و منطقی اولین قدم اصلاحی را در راه رفاه یکمده از هموطنان عزیز ما بردارند مطالب دیگری که می خواستم بمرض برسانم در اطراف نامه ایست که از طرف دانشجویان آموزشگاه عالی بهداری مشهد رسیده و در آن متذکر شده اند که وزارت فرهنگ قرار بوده برای تکمیل کادر استادی آموزشگاه چند استاد از خارج استخدام نماید ۱۰ تن که آخرین روزهای تحصیلی سال در شرف اتمام می باشد . هنوز از اعزام استاد خبری نیست (مکرم - استاد دارند) همین شکایت هم از طرف دانشکده پزشکی آذربایجان هست و بنده نماینده وزارت فرهنگ چرا باین امور رسیدگی لازم مینمایم . بطور ممکن است یک دانشجو پزشکی بدون استاد بتواند تحصیل کند و فارغ التحصیل شود . برای این مردم بدبخت بیچاره طبیب حاذقی گردد خوب است وزارت فرهنگ توجه نماید که بدون معلم ممکن است فارغ التحصیل تاریخ و جغرافی گشت ولی بدون استاد و تحصیل و مطالعه طبیب نمیتوان شد و حقیقتاً اگر وزارت فرهنگ قادر به تکمیل نواقص دانشکده هائسی که در نقاط مختلف کشور تاسیس کرده نمی باشد بهتر است در آنجا بیاند . (فرشی - شما از اصفهان اطلاع دارید از آذربایجان که اطلاع ندارید) (تیورناتش - هما وکیل همه جا هست) نامه دیگری هم از طرف انجمن لیسانسهای دانشکده ادبیات تبریز رسیده که برای چندمین بار تقاضای رسیدگی و احقاق حق نسبت به تقاضاهای حق خود نموده اند که بنده هیئت تقدیم مقام ریاست می نمایم که بوزارت فرهنگ ارسال فرمایند تا رسیدگی لازم شده و رفع محظور از آقایان گردد .

یکمده از هموطنان عزیز ما بردارند مطالب دیگری که می خواستم بمرض برسانم در اطراف نامه ایست که از طرف دانشجویان آموزشگاه عالی بهداری مشهد رسیده و در آن متذکر شده اند که وزارت فرهنگ قرار بوده برای تکمیل کادر استادی آموزشگاه چند استاد از خارج استخدام نماید ۱۰ تن که آخرین روزهای تحصیلی سال در شرف اتمام می باشد . هنوز از اعزام استاد خبری نیست (مکرم - استاد دارند) همین شکایت هم از طرف دانشکده پزشکی آذربایجان هست و بنده نماینده وزارت فرهنگ چرا باین امور رسیدگی لازم مینمایم . بطور ممکن است یک دانشجو پزشکی بدون استاد بتواند تحصیل کند و فارغ التحصیل شود . برای این مردم بدبخت بیچاره طبیب حاذقی گردد خوب است وزارت فرهنگ توجه نماید که بدون معلم ممکن است فارغ التحصیل تاریخ و جغرافی گشت ولی بدون استاد و تحصیل و مطالعه طبیب نمیتوان شد و حقیقتاً اگر وزارت فرهنگ قادر به تکمیل نواقص دانشکده هائسی که در نقاط مختلف کشور تاسیس کرده نمی باشد بهتر است در آنجا بیاند . (فرشی - شما از اصفهان اطلاع دارید از آذربایجان که اطلاع ندارید) (تیورناتش - هما وکیل همه جا هست) نامه دیگری هم از طرف انجمن لیسانسهای دانشکده ادبیات تبریز رسیده که برای چندمین بار تقاضای رسیدگی و احقاق حق نسبت به تقاضاهای حق خود نموده اند که بنده هیئت تقدیم مقام ریاست می نمایم که بوزارت فرهنگ ارسال فرمایند تا رسیدگی لازم شده و رفع محظور از آقایان گردد .

تیورناتش - ایشان از تمام مملکت صحبت کردند - مثل اینکه قصد دارند دوره دیگر از خراسان و کیل شوند .
رئیس - آقای تیورناتش ساکت باشید دارند صحبت می کنند نظماً رعایت کنید من متأسفم که اصل آزادی عقیده مثل اینکه برای وکیل نیست مگر رگتتام قبل از دستور هر کس هر چه بنظرش می رسد می تواند بگوید (نمایندگان - صحیح است) و مطابق اصول قانون اساسی یک وکیل هم که بخواهد با همه جای مملکت میتواند صحبت بکند (یکی از نمایندگان - آقای تیورناتش حواسشان جای دیگر است) من خواهش می کنم که آقایان رعایت نظم را بفرمایند من بارها نیشتم که ناطق چه میگوید (نمایندگان - صحیح است) آقای اردلان

اردلان - از همکاران محترم خیلی معذرت می خواهم که بیک ربع ساعت اجازه گرفت قبل از دستور و یک مرامی دارم که می خواهم بمرض آقایان برسانم امیدوارم که اگر آقایان کسل شدن بنده را ببخشند (بهادری - بفرمائید مسا همیشه استفاده می کنیم) (حاذقی - چه کسالتی آقا ؟) من همیشه به آینه این مملکت امیدوار بودم و این امیدواری من ولاتل بسیاری داشت یک دلیلی که مرا امید داشت که امیدوار باشم همین بود که میگورند چون فواره بلند شود سرنگون شود من چون این اوضاع را میدیدم

می گفتم هکس آنهم همینطور است مملکت ما بدرجه ای یابین آمده و مردمش بقدری ناراحت هستند که همانطور که می بینیم امروز روزی است که نایبستی از این یابین تر برود و باید بیابالا برود و چهارای هم نیست و خوشبختانه این قدم اول را مجلس شورای ملی و مجلس سنا در اسفند ۱۳۰۹ برداشتند و آن همین تصمیم مقدسی بود که مبنی بر ملی شدن صنعت نفت گرفته شد این تصمیم ملی شدن صنعت نفت بطور مسلم یک قدمی است که ما را از این بیمه روه اوج و بلندی انشاالله خواهد برد (نمایندگان - انشاالله) و وظیفه ای که تمام نمایندگان مجلس شورای ملی و تمام افراد این مملکت دارند اینست که باتمام قوا بکشند که این تصمیم مقدس مجلس شورای ملی به نحو احسن و اتم به موقع اجرا گذارده شود در موقعی که جناب آقای دکتر مصدق پریروز اینجا فرمودند که اگر نمایندگان مجلس شورای ملی مطلبی دارند بیایند و حضورشان شرقیابی حاصل کنند و در اینجا خدمتشان عرض کنند و هر چه بفرمایند اشکان کا، لا صبح بود امروز می خواستم مطلبی را که می گویم و مخصوصاً جناب معظم ایشان هم که تشریف دارند استعفا میکنند که توجه بفرمایند مثل اینکه حضورشان شرفیاب شده باشم موقبیکه این ۹ ماده مطرح بود بنده یک مسئله ای را آخر وقت کردم چون بقیه خود یکی از مسائل که ممکن است بحیات اقتصادی این مملکت راتنگان بدهد و مملکت را به اوج اهلی برساند همین مسئله بوده آن ماده ای که مربوط بمرض نقط بود هرش کردم این فروش نقط بزرگترین منبع ارزی کشور ما بشمار خواهد رفت و من اینجا عرض کردم که نظر مجلس شورای ملی ودولتی که ما به او رأی اعتماد دادیم نباید این باشد که ما نقط را بهر کشوری که نقط می فروشیم باید ارز آن کشور در حساب جاری خودمان بگذاریم و حوائج و ضروریات مملکت ایران را باین ارز رفع کنیم در گذشته دلار بود شاید قیمت آن در حدود ۲۰۰ میلیون تن نقط امریکائی ها قرار داد بسته بودند که از شرکت سابق نقط ایران وانگلیس بخرند البته این ۲۰ میلیون تن نقطی که امریکائیها از این شرکت می خریدند به بلبره نبود به دلار بود شاید قیمت آن در حدود ۲۰۰ میلیون دلار در سال بالغ بشود بنابراین ما در قدم اول بایستی یک منبع ارزی بسیار مهمی در اختیار مملکت ایران می خریدیم بهمان میزان هم بآن نقط فروخته شود موقی که این ماده در مجلس

مطرح بود بنده بطور صریح عرض کردم اگر چه در ماده نوشته نشده است که به چه آردی ولی بنده نظرم این بود و توضیح دادم و جناب آقای مکی مخبر معتمد کمسیون هم در جواب فرمودند و تأیید فرمودند که نظر ما همین خواهد بود که دولت خریدار به آرز کشور خودش قیمت نفت را بدهد. مثلاً پنجاه و پنج درصد نفت از برای فریب را همین شرکت نفت می دهد و نظر فرمائید بکشور سوئیس ما فقط می فروشیم در مقابلش بایستی فرانک سوئیس بگیریم نه لیره انگلیسی ما وقتی يك موجودی کافی فرانک سوئیس داشته باشیم می توانیم که دادوری مورد نیاز تمام اهالی کشور ایران را تأمین بکنیم و همینطور فرض فرمائید ما به کشور فنلاند نقطه می فروشیم فنلاند یسکی از کشور هائی است که یسکی از محصولات عمده اش کاغذ است وقتی ما آرز مورد نیاز را داشته باشیم می توانیم کاغذ مورد نیاز مملکت خودمان را بدون درد سر از فنلاند بایران وارد کنیم بنابراین این قانونی که بنده افتخار میکنم و خدا را شکر میکنم که در يك چنین دوره ای و کبل بودم که توانستم بیک چنین قانونی رای بدهم سبب خواهد شد (آشتیانی زاده - دو ماده اش آقا بضرب مملکت ایران است) آنرا هم عرض خواهم کرد، سبب خواهد شد که ما از این قانون يك منبع آرزوی بسیار کافی در اختیار داشته باشیم که با این منبع آرزوی تمام حوائج ضروری مملکت ایران را برآورده بکنیم، از حیث دارو و و آهن آلات و ماشین آلات هر چه که مورد نیاز و احتیاج مملکت باشد لیکن يك مطلبی است که دولت حاضر باید بآن توجه بکند ظاهر آن جناب آقای امیر علائی هم بوزارت اقتصاد ملی معین شده اند بنده ضمن تبریک استعفا میکنم که توجه خاصی باین عرض بنده داشته باشند و آن این است که ما باید در مقررات قانون آرزمان تجدید نظر بکنیم بارها بنده در اینجا عرض کرده ام که این نرخی که از برای لیره معین شده است این يك نرخ مصنوعی است يك نرخ حقیقی نیست و این يك مالیات غیر مستیمی است که تمام افراد و اهالی این مملکت میپردازند آقایان نمایندگان این نکته ای که عرض میکنم توجه فرمائید که چطور میشود افراد يك مملکتی فقیر میشوند و چطور میشود افراد يك مملکتی غنی می شوند بطور مسلم و یقین بدانید که يك دلیل دارد و در قسمت مملکت ما اگر توجه فرمائید در این چند سال اخیر وضعیت اقتصادی مملکت ایران رو به ضعف و ناتوانی رفته و بدتر شده است بنابراین حتی یقین

بدانید که يك دلیل دارد و بنده باید به آن فقر و بیچارگی که سالهاست گریبان گیر مملکت ما شده بر طرف میشود مملکت مثل اشخاص میان يك شخصی را شما می بینید فقیر میشود البته فقر يك نفر آدم که در ظرف یکساعت و دو ساعت نمی شود یکسال و دو سال میکند که يك آدمی فقیر میشود مملکت هم وقتی يك روش اقتصادی غلطی پیش گرفت در ظرف ده سال ۱۰ سال فقیر میشود ولی وقتی يك روش اقتصادی صحیحی گرفت بطور مسلم از این فقر جلوگیری میشود آقایان باین عرض من اطمینان حاصل فرمائید که اگر این روشی که بنده عرض میکنم تجدید نظر در نرخ ارز بکنیم، وضعیت اقتصادی ما بهتر خواهد شد فعلاً بنده از این موضوع بگذرم و بیک مطلب دیگر میپردازم و امیدوارم این را دولت توجه فرمائید که شنیدن آن برای آقایان خیلی فرح بخش است در این اواخر روزنامه های خارجی که دیدند مجلس شورای ملی يك تصمیم باین مهمی را اتخاذ کرده مشغول سیاستی شده اند جناب آقای آشتیانی زاده در طهران هم خیلی ها آمدند يك نامه هائی نوشتند بنده در دوره گذشته بسیار مطالب سوومندی از آقای عباس اسکندری شنیده ولی باور فرمائید که بهیچوجه با این نامه سرگشاده اخیر همان موافق نیست این قانونی که مجلس شورای ملی گذرانده اگر چه در درجه اول اهمیت است ولی يك قانونی است که هادی است و هر وقت وضع مملکت اقتضا بکند مصلحت مملکت اقتضا بکند ما میتوانیم در این قانون تجدید نظر بکنیم و يك جا بنده آمده ام از تغییر بدیم بنا بر این امروز هر حرفی که موجب سستی در اجرای این قانون شود این مصلحت مملکت مانیت تمام شد.

اردلان - دو دقیقه دیگر اجازه فرمائید عریض تمام بشود. ما امروز با تمام قوا این قانون را اجرا می کنیم البته هر تقصیری داشت باز این مجلس و مجلسهای دیگر خواهد بود می نشینند و مصلحت مملکت را در نظر می گیرند بعضی از روزنامه های خارجی نوشته بودند که ایلات و عشایر مملکت را مجهز می کنند در موقعی که در آبادان تمام کارها تعطیل کرده بودند یکی از مشایخ خوزستان بنده کاغذی نوشته بود که من خودم، فرزندم و تمام خانواده ام برای خدمت باین آب و خاک حاضر هستیم و این شخص در نزدیک آبادان منزلش است من فوراً و بلا درنگ کاغذی با آقای سجد شاه یعنی نوشته و کتمت این شخص را بطور اظهار علاقه می کند و من خودم این شخص را میشناسم و برای اینکه آقایان بشناسید

بهرست و هز بنده زنده گی را مآورد باین و این شخص را اسمش عرض می کنم، این شخص شیخ جابر کمبی رئیس طایفه دریس و نصراست که در نزدیک آبادان خودش و طایفه اش منزل دارند و این بسیار جواب دندان شکنی است بآن اشخاص معصومی که می خواهند بگویند عشایر و ایلات ایران نسبت بحکومت و مجلس ایران وفادار نیستند اینها دروغ است و بهترین نمونه اش این بود که بنده خواستم بر عرض آقایان برسانم بدانند اشخاص فداکار در این مملکت همیشه بوده هستند و باین سمایشهائی که میخواهند بین ما و افراد تفرقه بیاندازند بهیچوجه من اوجوه مؤثر واقع نخواهد شد آقایان نمایندگان محترم یادداشت های بسیاری برای بنده فرستاده اند که آقای رئیس هم میفرمایند وقت تمام شده و بنده اجازه ندارم که بیش از این صحبت کنم فقط جناب آقای نخست وزیر يك تلگرافی اهالی کردستان کرده بودند که نمایندگان کردستان آنرا بحضور جناب عالی تقدیم کرده اند که آن موضوع غله سندانج است از حیث نان اهالی سندانج در مضیقه هستند استدعا می کنم که باین موضوع توجه فرمائید که از انبار دولتی بشهر دلاخ سندانج به نرخی که خریداری کرده اند غله بفروشند که مردم از حیث نان در مضیقه نباشند.

آشتیانی زاده - بنده طبق ماده ۹۰ عرض دارم

(۳- معرفی آقای امیر علائی بسمت وزارت اقتصاد ملی بوسیله آقای نخست وزیر)

رئیس - آقای نخست وزیر جناب آقای امیر علائی یکی از اعضای جبهه ملی که امروز برای وزارت اقتصاد ملی به پیشگاه شاهنشاهی معرفی شده اند بمجلس شورای ملی معرفی می کنم (نمایندگان - مبارک است) و لازم میدانم بطور اختصار از عضویت ایشان در جبهه ملی و عملیاتی که در دادگستری کرده اند مختصری عرض کنم همه میدانند که جبهه ملی روزی تشکیل شد که عده ای از مردم این شهر بدعوت من در جلوی دربار حاضر شدند و چون دوبار نمیتوانست تمام آن عده را پذیرائی کند امر ملوکانه صادر شد که بیست نفر در بار پذیرفته شوند در خیابان کاخ نیست نفر برای رفتن در دربار تعیین شدند و این بیست نفر عضو جبهه ملی شدند جبهه ملی باین ترتیب تشکیل شد که آقای امیر علائی دولت رزم آرا مأموریتی داد برای اینکه یکی از اولیای برون داد برون داد برون داد خود مختاری را ایشان مطالعه کنند ایشان آمدند در جبهه ملی این مطلب را بیان

کردند و مورد مخالفت جبهه ملی قرار گرفت و ایشان این مأموریت را نتوانستند از رزم آرا قبول کنند بعد ایشان را رزم آرا مأمور استان اول نمود جبهه ملی هم موافقت کرد که ایشان به استان اول رفتند زمانی که در استان اول بودند به وزارت دادگستری منصوب شدند و ایشان بدون موافقت جبهه ملی اینکار را قبول کردند جبهه ملی به ایشان پیشنهاد کرد که اگر شما میخواهید وزیر دادگستری باشید و ما باشما مخالفت نکنیم شما باید عملیاتی بکنید که دادگستری اصلاح شود و این بود که ایشان در دادگستری دست بهم میانی زدند و کارهایی کردند که از نظر جبهه ملی کاملاً صلاح مملکت بود برای اینکه همه مردم انتظار داشتند که وزارتخانه ها اصلاح شود (آشتیانی زاده - پس بنده وقتی عرض کردم که در کابینه علاء عضو دارید تکذیب می فرمودید) همه مردم میل داشتند که وزارتخانه ها اصلاح شود البته در هر اصلاحی هم ممکن است یک عده ای بناحق خارج شوند بنیوان گفت که در هر اصلاحی بیک عده ای ظلم نشود و هر چه میکیند صحیح است اما چند دلیل داشت که این جانب در موقع تشکیل این دولت ایشان را به وزارت دادگستری که بقیعه خود ما بود دعوت نکردیم اگر این را اینجا عرض نکنم و توضیح ندهم ممکن است که مورد اعتراض جامعه واقع شوم وقتی ما مستعد باشیم که اصلاح دادگستری لازم است و بیک وزیری هم که رفته است در دادگستری اصلاحاتی کرده است نباید او را از دادگستری خارج کنیم و اجرای آن اصلاحات را عقیم بگذاریم ولی علت این بوده که ما تصور می کردیم اگر ایشان برون دادگستری می شدند و همانطور عمل بکنند يك محیط متشنجی ایجاد خواهد شد که ما را از آن هدف بزرگی که در نظر داریم باز میبازد بدیهی است آنهایی که نمیتوانند هدف ما پیش بروند از هر گونه عدم رضایت استفاده می کنند و جلو گیری مینمایند این بود که اینجانب نتوانستم ایشان در دادگستری بآن کارها مشغول شوند زیرا که بیک عده مردم هستند که حیثیه اگر کارهایی را میکنند از نظر احتیاج است البته بیک حدیثی است که میفرماید الشقی شقی فی بطن امه الشریف شریف ... (وزیر دادگستری - السعید سعید به بغیب السعید سعید فی بطن امه اینجا مقصود این است که سعید بالذات و شقی بالذات نه بالعرض البته وقتی افراد جامعه را در نظر بگیریم یک عده کسی شقی بالذات هستند و یک عده کسی سعید بالذات و بیک اکثریتی در وسط هستند که آنها اگر محیط خوب باشد در محیط خوب سعید بالعرض میشوند

و اگر محیط بد باشد شقی بالعرض میشوند این مسلم است ما تصور میکردیم اگر ما بخواهیم در این مملکت اصلاحاتی بشود اصلاحات اساسی آن نیست که یک عده ای که با حقوق کم خدمت میکنند و آن حقوق برای بعضی بقدر گریه منزل یا بعضی مخارج دیگر میشود اینها میتوانند برآستی و درستی خدمت خود را انجام بدهند ولی بطور کلی تا دولت معاش مستخدمین خودش را تأمین نکند شما نمیتوانید از آنها انتظار داشته باشید که آنها بدرستی عمل کنند البته سعید بالذات گرسنه هم که باشد باز دست از آن نظر خودش بر نمیدارد و شقی بالذات هم دیده شده است که اگر بکرات در حبس برود باز هم وقتی که از حبس خلاص شد خیانت خودش را ادامه میدهد و روی همین عقیده است که لونی و روزی یکی از اجزای برون اروپائی يك تابلویی دارد که آنجا معلوم میکند که افراد شقی بالذات چه اشخاصی هستند آنها را باید از جامعه تفکیک کرد و آنها را غیر قابل اصلاح تصور کرد بنابراین ما باید کاری بکنیم که وضعیت عمومی مردم خوب شود و اینکار هر کسی بخواهد اصلاحاتی بکند یک عده اتومبیل را از يك عده ای بگیرد و یا نرخ را بالا بیاورد بنیوان اینها اصلاحات اساسی نیست اینها يك اصلاحاتی است که در کار مملکت بهیچوجه اساسی نیست آن اصلاح اساسی که ما در نظر گرفتیم که هم از حیث معاش مردم و هم از حیث اخلاق مردم مؤثر باشد آن ملی کردن صنعت نفت بوده است در ایران (صحیح است) اگر ما این عکار را بکنیم هم بیک عایدات فوق العاده ای بدست میآوریم که میتوانیم در واقع معاش مستخدمین دولت را تأمین بکنیم هم عساکره ای تولیدی در این مملکت ایجاد بکنیم و فقر و بدبختی را از این مملکت برکنار بکنیم و هم دست شرکت نفت را از سیاست این مملکت خارج بکنیم برای اینکه فساد اخلاق در این مملکت پیش نرود ...

صفائی - آقای دکتر نسبت بان انتخاب ایشان سخنی نیست ولی افرادی که به مجلس توهین کرده اند اگر به همکاری انتخاب فرمائید پذیرفته نخواهد شد ولی نسبت بایشان سخنی نیست (زنک رئیس)

کشاورز صدر - از جبهه ملی که کسی به مجلس توهین نکرده

صفائی - از هر جبهه ای که باشد قبول نیست که دکتر حسین فاطمی که به مجلس توهین کرده نباید انتخاب شود.

مکی - خفه شو مرد بیکه خائن تو از رزم آرا پول گرفتی که روزنامه دائر کنی و یک عده کسی سعید بالذات و بیک اکثریتی توهستی هر کسی به مجلس توهین کرده است پذیرفته نمیشود. (زنک رئیس)

رئیس - آقایان ساکت باشید هم با آقای صفائی وهم آقای مکی تکذیب میکنم باید حفظ انتظام را بنمائید

نخست وزیر - البته این نظری که در واقع ملت ایران داشت و واقعا مجلس شورای ملی و مجلس سنا با افکار عمومی موافقت کردند سبب شد که يك نقشه هائی برای عدم پیشرفت این موضوع طرح شود که من در یکی از جلسات مجلس شورای ملی اعلام خطر کردم و همان روز با روز بعد در کمسیون نفت گزارش طرز اجرای ملی شدن صنعت نفت گذشت آنهایی که میخواستند این کار انجام نشود نقشه دیگری کشیدند، همان روزی که گزارش در کمسیون بتصویب رسید شب آقای علاء نخست وزیر منظم آمدند و در باب کار نفت صحبت کردند من بایشان عرض کردم که گزارش کمسیون راجع با اجرای ملی شدن صنعت نفت امروز در کمسیون گذشت و ما هیچکاری غیر از این که این گزارش اجرا بشود نمی توانیم بکنیم، ایشان يك نسخه از آن گزارش را از من گرفتند برای اینکه مطالعه کنند و بهیچوجه قصداً تغافل نداشتند بلکه با بنده در باب رفتار آتیه خودشان مشورت کردند و بعد که رفتند آن نقشه چون میبایست اجراء بشود آقای علاء استعفا داد، البته بعد از استعفا قرار بود که يك دولت دیگری تشکیل بشود که وضیات را بکلی فلج کند و عکار کمسیون بهیچوجه عملی نشود، روزی که دولت استعفا داد و مجلس شورای ملی خواست رای تأیید بندهد بعضی این که در جلسه خصوصی بعضی از اشخاص بنده را پیشنهاد کردند برای نخست وزیری من دیدم اگر قبول نکنم تمام زحمات ما در کمسیون و تمام افکار مردم و در واقع احساساتی که ملت ایران بخرج داده است از بین می رود (اردلان - آفرین) دولتی تشکیل می شود که شاید مجلس را منحل کند یا اگر این کار را نکنند بکلی آن راه را سستی را که ما میرفتیم از راه دیگری برود این بود که من از نظر فداکاری با این که بهیچوجه مزاجم اجازه نمیداد و کسالت بنده طوری نبود که بتوانم این خدمت را قبول کنم بیون تأمل قبول خدمت کردم (نمایندگان - احسن است) و در ظرف ۳ روز موفق شدم که آن گزارش کمسیون در مجلس شورای ملی و مجلس سنا تصویب بشود و اعلیحضرت همایون شاهنشاهی هم با نظریات صادقانه و آن نظریاتی که نسبت بخیر مملکت دارند (صحیح است) بعضی این که قانون را دیدند بلا درنگ توشیح کردند (احسن است) این خدمتی بود که این دولت تا این جا کرده است یعنی اگر واقعا من قبول کار نمی کردم این قانون از این مجالس

نمی گذشت، این بر همه معلوم باشد و پوشیده نباشد که دولت دیگری اگر میآمد حتماً این قانون نسیب گذشت، حالا ما يك قانونی داریم و باید این عملی کنیم وقتی که ما می خواهیم این قانون را عملی کنیم اگر ما در یک محیط متشنج زندگی کنیم این کار عملی نمی شود (صحیح است) ما باید این هدف اصلی را ببینیم اگر ما بخواهیم امروز مترض فلان استنادار که يك روزی يك حرفی زده است بشویم یا يك اشخاصی را که حقیقه از راه غرض متهم شده باشند یا نشده باشند یا اگر کنیم يك عدم رضایتی در این جامعه درست خواهد شد که دشمنان مملکت از آن عدم رضایت می توانند سوء استفاده کنند (صحیح است) ما نمی خواهیم که يك وضعی پیش بیاید که این هدف اصلی ما انجام نشود ما می خواهیم باین هدف برسیم و من آقایان عرض می کنم که ما اگر باین هدف برسیم تمام اصلاحات در این مملکت شده است (صحیح است) از بیکاری از خارج کردن يك عده ای از ادارات که حقیقه اکل میته می کنند و ناچارند که زندگی خودشان را اداره کنند، اگر شما بیک سربازی، بیک صاحب منصبی حقوق کافی ندهید آقایان انتظار دارید که این صاحب منصب تفنگ بگیرد و برای استقلال مملکت جنگ بکند؟ کمتر باید ما کاری بکنیم - که معلمین ماهمین اشخاصی که در مدارس تدریس می کنند زندگیشان تأمین بشود تا بتوانند اولاد ما را، درست تعلیم بدهند ما باید کاری کنیم که ارتش ما حقیقه در فقر و بیچارگی و بدبختی نباشد تا بتوانند در راه استقلال مملکت جنگ بکنند ما باید کاری بکنیم که این وضعیت و این بیچارگی بواسطه کارهای تولیدی بکلی از میان برود این ها بود عرض من و این ها بود دلیل این که آقای امیر علائی را خواستم بنادگستری بروند تا در يك محیط آرام و ساکتی بتوانیم خدمانی با کسک شما نمایندگان محترم بر مردم این مملکت بکنیم (صحیح است) و در این موقع می خواهم از آقایان هموطنان خودم که نسبت بن این ابراز احساسات می کنند تمنی کنم در جلسه گذشته که بنده مجلس برود در موقع رفتن چون دیدم که در جلوی این دروب شلوغ برد خواستم که از این جا بروم چون این را می دانید که برای من احتمال خطر در هر دقیقه ای هست خواستم از این در زروم آقایان آمدند درب بالا وصف آرائی کردند و نسبت به بنده ابراز احساسات فرمودند بنده با نهایت تشکر و با نهایت امتنان از این هموطنان عزیزم از این آقایانی که همیشه نسبت بن بزرگوار می فرموده اند عرض می کنم

که هر قدر بگذارند من تنها در یک جانی بروم زندگانی من بهتر تامین میشود این است که استدعا میکنم ابراز احساسات نکنند و مرا تنها بگذارند تا اگر خدای نکرده خطری هم باشد من بتوانم خودم را از آن خطر حفظ کنم (حائقی - خداشما را حفظ کند)

آشتیانی زاده بنده مطابق ماده ۹۰ عرض دارم
۴- تأیید و تقاضای طرح گزارش اصلاح قانون انتخابات شهرداری بوسیله آقای وزیر کشور
رئیس - آقای وزیر کشور بفرمائید

وزیر کشور - راجع بلاجه اصلاحی قانون انتخابات شهرداری که از مجلس سنا بکمیسیون کشور و مجلس شورای ملی فرستاده شده مورد تأیید و موافقت دولت است، تقاضای منم که هر چه زود تر تکلیف این لایحه از طرف کمیسیون مربوطه معلوم بجنس شورای ملی فرستاده شود (احسن)

رئیس - این گزارش در کمیسیون کشور است بنده تقاضای منم که از آقای ملک مدنی که کمیسیون کشور را تشکیل بدهند و جناب عالی هم در کمیسیون حضور بهم رسانید که گزارش آن حاضر شود بعد بجنس بیاید

آشتیانی زاده اجازه بفرمائید بنده اخطار دارم چون آقای اردلان اسم بنده را آوردند

رئیس - راجع به موضوع؟
آشتیانی زاده - از تند نویسی بی رسید اسم بنده را آوردند راجع بان ۹ ماده اسم بنده را آوردند و یک جریانی گفتند که لازم است جواب عرض کنم
اردلان - بنده توهین با آن کردم
آشتیانی زاده - تند نویسی شاهد است

رئیس - من می بینم، اگر چیزی گفته اند نوبت شما محفوظ میماند برای جلسه آتی

آشتیانی زاده - لازم است بخالا بنده حرف بزنم
رئیس - هیچ لزومی ندارد آقای اردلان چیزی نگفتند

آشتیانی زاده - در جلسه گذشته هم که نگذاشتید حرف بزنم الان هم توهین می کنند بنده حق ندارم
رئیس - چی گفتند؟

آشتیانی زاده - میبایم آنجا عرض میکنم
رئیس - از همان جا بگوئید
آشتیانی زاده - نمیکنم از این حرف بزنم هیچ حرفی ندارم بنده در اطراف این ماده ۹۰ هراشم را میکنم
رئیس - راجع به میگوئید؟

آشتیانی زاده - بنده نیساعت میخواهم مطابق ماده ۹۰ حرف بزنم (خنده نمایندگان)

رئیس - این مربوط به ماده ۹۰ نیست
آشتیانی زاده - نیم ساعت اجازه بدهید یا از مجلس رأی بگیری

رئیس - رأی لازم ندارد مخالف آئین نامه است
فرامرزی - چرامی خواهند صحبت کنید؟

رئیس - بنشینید آقای فرامرزی نظم مجلس با شما نیست من باید نظم مجلس را اداره کنم
فرامرزی - برای چی می خواهند صحبت کنند

رئیس - شما تذکر میدهم
فرامرزی - چرا باروتد کر نیدیدید
رئیس - آقای آشتیانی زاده شما بعنوان ماده ۹۰ آمدید این جا

اهینی - اگر باصرار می شود صحبت کرد بنده هم مصر می شوم (آقای آشتیانی زاده از محل نطق پائین آمدند)
۵- مذاکره در طرح سه فوری راجع به تاریخ اجرای قانون تعویض اسکناس

رئیس - چون کار جمع آوری اسکناس با ثروت و سرمایه مردم تماس دارد و تکلیف تاریخ اجرای آن روشن نشده است گواچه روزی خواهد بود یک طریقی از طرف آقایان نمایندگان رسیده است که تکلیف این کار معلوم میشود

(شرح ذیل قرائت شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی نظر باینکه در قانون جمع آوری

و تعویض اسکناسهای پانصد و هزار تالی مصوب اسفند ماه ۱۳۲۹ تاریخ شروع به جمع آوری تعیین نگردیده و از طرح اجرای مفاد ماده ۲ قانون مدنی هیئت نظارت اندوخته اسکناس و بانک ملی ایران را مواجه با اشکالات فراوانی خواهد نمود ماده واحده ذیل را باقیه سه فوریت پیشنهاد می نماید:

ماده واحده - سه ماه مدت معین در قانون جمع آوری و تعویض اسکناس پانصد و هزار تالی مصوب ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۹ از اول اردی بهشت ماه ۱۳۳۰ در سراسر ایران در یک دفعه واحده شروع می شود و در آخر تیر ماه ۱۳۲۹ خاتمه می یابد

تصوه تاریخ شروع جمع آوری و تعویض سایر انواع اسکناسها را هیئت نظارت اندوخته اسکناس و بانک ملی ایران تعیین و اعلان خواهند نمود
رئیس - فوریت اول مطرح است آقای اسلامی موافقت؟
اسلامی - مخالف هستم و مخالفتم

برای يك تذکری است برای این که این يك نوع تفسیر قوانین است بقیه بنده بایستی مجلس این قانونی که تفسیر کرده این را روشن بکنند يك مطالعه ای بکنند و يك تفسیری بکنند و احتیاج باده واحده و سه فوریت نخواهد داشت برای این که این تشریفات خودش مقدار زیادی از وقت مجلس را اشغال خواهد کرد و بتأخیر میافتد برای این که این جا وقتی که تصویب شد حتماً بایستی که این قانون برود بجنس سنا و بعد هم توشیح بشود این خودش يك زحمتی است در صورتی که بقیه بنده این تفسیر قوانین است و از مختصات مجلس شورای ملی است و در همین جلسه ممکن است آقایان موافق و مخالف صحبت بکنند و در همین جلسه آقایان تکلیفش را معین کنند که دیگر محتاج رفتن بجنس سنا نباشد مضافاً باین که بنده نمیدانم که چرا از اول اردی بهشت گذاشته اند این قانون که در اسفند ماه گذشته است و تکلیف يك ماه فروردین چه شده است؟ بقیه بنده اینهم یکی از چیزهای است که باید اصلاح بشود یعنی از اول فروردین بگذارند تا آخر خرداد خاتمه پیدا کند من مخالفتم برای گفتن این تذکر بود و استرداد میکنم

رئیس - مخالفت شما در اصل موضوع است که بعد مطرح میشود حالا در فوریت بایستی صحبت میکردید که مخالف نیستید (جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست) مخالفی نیست رأی گرفته می شود بقرورت اول این طرح آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای کشاورز صدر در فوریتش صحبت کنید نه در اصلش

کشاورز صدر - بنده متأسفم که چرا يك قانونی را وقتی میاید تصویب بشود دقت نمی شود تا بعد محتاج باین بشود که چهار روز بعد این جا يك طرح بیاورند و بخواهند آنرا تغییر بدهند یا تفسیر کنند نگرانی بنده از این است که مبادا الان ما این رأی را بدهیم و فردا دومتی بگوئیم که خیر آقا اشتباه کردیم و ممکن است این در خارج یاد دردهات که اجرا بکنیم حقوقی از مردم تضییع بشود بنده علت مخالفتم این است که قانونی داریم و قانون مدنی داریم و اینها تکلیف را معین کرده است و حالا ما بیائیم با سرعت با سه فوریت يك چیز تازه ای تصویب کنیم من نمیدانم چه تأثیری می کند علت مخالفت بنده باین فوریت چیست این بودو مناسب هم نمی بینم حالا خوبست آقایان يك فوریتش را رأی بدهند که لااقل برود بکمیسیون در ظرف یک هفته رسیدگی بشود ضروری ندارد که برود بکمیسیون مربوطه در آنجا دقتی بکنند و اگر تأیید کردند با اتفاق رأی میدهم ولی من میترسم که تصویب شود ولی باز دومتی به يك طرح

دیگری بیاورند بجنس
رئیس - آقای نیوی
نیوی - بنده مخالفم
رئیس - آقای اردلان موافقت بفرمائید

اردلان - آقایان نمایندگان محترم تأثیر این قانون را احساس فرمودند که چقدر موثر واقع شد (صحیح است) موجودی اسکناس بانک ملی ایران در شب عید در حدود پنجاه میلیون تومان بود و حالا سه برابر شده است ولی قانون يك ابهامی داشت که تاریخ اجرائش معلوم نبود اگر میخواستیم مطابق قانون مدنی اجرا بکنیم اشکالات زیادی برای بانک وجود میآید از آقایان محترم خواهش میکنم که باین قانونی که رأی داده اند بدمت آنهم که از اول اردی بهشت است و خرداد و تیر باین سه ماه رأی بدهند این از بهترین قوانین است که مجلس بان رأی میدهد و این هم تفسیری است از آن قانون استدعا می کنم که موافقت بفرمائید

رئیس - آقایانی که با فوریت دوم موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد - چون فی المجلس است يك فوریت دیگر هم دارد آقای ملک مدنی مخالفید بفرمائید

رئیس - مخالفت شما در اصل موضوع است که بعد مطرح میشود حالا در فوریت بایستی صحبت میکردید که مخالف نیستید (جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست) مخالفی نیست رأی گرفته می شود بقرورت اول این طرح آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای کشاورز صدر در فوریتش صحبت کنید نه در اصلش

کشاورز صدر - بنده متأسفم که چرا يك قانونی را وقتی میاید تصویب بشود دقت نمی شود تا بعد محتاج باین بشود که چهار روز بعد این جا يك طرح بیاورند و بخواهند آنرا تغییر بدهند یا تفسیر کنند نگرانی بنده از این است که مبادا الان ما این رأی را بدهیم و فردا دومتی بگوئیم که خیر آقا اشتباه کردیم و ممکن است این در خارج یاد دردهات که اجرا بکنیم حقوقی از مردم تضییع بشود بنده علت مخالفتم این است که قانونی داریم و قانون مدنی داریم و اینها تکلیف را معین کرده است و حالا ما بیائیم با سرعت با سه فوریت يك چیز تازه ای تصویب کنیم من نمیدانم چه تأثیری می کند علت مخالفت بنده باین فوریت چیست این بودو مناسب هم نمی بینم حالا خوبست آقایان يك فوریتش را رأی بدهند که لااقل برود بکمیسیون در ظرف یک هفته رسیدگی بشود ضروری ندارد که برود بکمیسیون مربوطه در آنجا دقتی بکنند و اگر تأیید کردند با اتفاق رأی میدهم ولی من میترسم که تصویب شود ولی باز دومتی به يك طرح

رئیس - مخالفت شما در اصل موضوع است که بعد مطرح میشود حالا در فوریت بایستی صحبت میکردید که مخالف نیستید (جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست) مخالفی نیست رأی گرفته می شود بقرورت اول این طرح آقایانی که موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد فوریت دوم مطرح است آقای کشاورز صدر در فوریتش صحبت کنید نه در اصلش

بنابر این طبق همان قانون مدنی مجلس شورای ملی برای این قانون طرز اجرای خاصی معین می کند که در تمام ملک در مدت این سه ماه این قانون عملی باشد و اشکالی هم ندارد ولی همان طور که جناب آقای اردلان فرمودند این فایده اش زیاد است و اثرات زیادی داشته است و اگر این را آقایان تصویب نفرمایند و مسلماً اگر این را اجازه ندهیم باز بانک يك اشکالاتی دچار خواهد شد

رئیس - آقایانی که با فوریت سوم موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد
ماده واحده مطرح است (مجدداً شرح سابق قرائت شد) آقای صفائی موافقت؟

صفائی - بله
رئیس - آقای اردلان
اردلان - موافقم (جمعی از نمایندگان - مخالفی نیست)

رئیس - بنا بر این پیشنهادات قرائت می شود
پیشنهاد آقای دکتر معظمی

(شرح زیر خوانده شد)
پیشنهاد می کنم تبصره ماده واحده بطریق ذیل اصلاح شود.
تاریخ شروع و انتهای جمع آوری و تعویض سایر انواع اسکناسها راهبیت نظارت اندوخته اسکناس و بانک ملی طبق شرایط مذکور در ماده واحده مصوب اسفند ماه ۱۳۲۹ تعیین و اعلان خواهد نمود با مضای عده زیادی از نمایندگان

بعضی از نمایندگان - مخالفی ندارد (صحیح است)
رئیس - آقای دکتر معظمی - در این تبصره ای که در این ماده واحده است اختیار بهیئت نظارت داده شده است در صورتی که در آن ماده واحده برای اینکه حفظ حقوق مردم بشود يك محدود اختیاراتی قائل شده ایم و در این جا آن اختیارات بهیئت نظارت داده شده است و بنده پیشنهاد کردم که وقتی که تاریخ اجرای آن رامعین کردم بنده عطف کردم بان قانونی که در اسفند

ماه گذشته که حقوق مردم تضییع نشود
صفائی - پیشنهاد آقایان آن تبصره است مخالفی نیست
رئیس - باین اصلاح رأی می -

گیریم اول رأی می گیریم با اصلاح آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد چون دیگر پیشنهادی نیست رأی گرفته می شود بماده واحده و تبصره اصلاحی آقایانی که موافقت قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد مفرستاده می - شود بجنس سنا

۶- ختم جلسه بعنوان تنفس
بهادری - بنده اخطار دارم
رئیس - اخطار شما مطابق ماده ۶۹ راجع بسؤالات است همه آقایان وزراء برای جواب سؤالات حاضر می شوند امروز آقای وزیر جنگ آمدند این جامدتی معطل بودند برای جواب سؤالات آقایان این مربوط بخود آقایان نمایندگان است يك روزی را معین بکنند که آقایان وزراء بیایند و جواب بدهند

بهادری - استدعا می کنم مقام ریاست توجه بفرمائید هفته ای يك روز

موضوع نطق های قبل از دستور برای سؤالات تعیین بشود
رئیس - این نظر خیلی خوبست دوسه جلسه اگر آقایان موافقت بفرمائید نطق های قبل از دستور بچوب سؤالات اختصاص داده بشود همان ترتیبی که سؤالات را آقایان داده اند

بهادری - بنده سؤالی از دولت گذشته کرده بودم
رئیس - هر سؤالی که کرده اید بداره قوانین مراجعه بکنید که بدوات ابلاغ شود برای جواب حاضر شوند - امروز میبایستی پنج نفر برای موضوع نفت انتخاب بشود بطوری که آقایان اطلاع دارند در کمیسیون بعد از مذاکراتی که شد بنظر مجلس واگذار نمودند بنا بر - این تنفس داده می شود اگر موافقت شد بعد از تنفس انتخاب خواهد شد و گرنه روز يك شنبه در هر حال جلسه روز يك - شنبه خواهد بود

(مجلس ۲۵ دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
رئیس مجلس شورای ملی - **رضاحکمت**

قوانین

شماره ۲۸۴۲ وزارت دارائی

فرمان همایونی راجع باجرای قانون اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردین ماه ۱۳۳۰ و قانون مزبور که بتصویب مجلسین شورای ملی و سنای رسیده است ذیلا ابلاغ می گردد

بناپیدایات خداوند متعال ما پهلوی شاهنشاه ایران

مجلس صحنه ملوکانه نظر باصل بیست و هفتم متمم قانون اساسی مقرر میداریم ماده اول - قانون اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردینماه یکهزار و سیصد و سی که در مجلس سنا اظهار نظر شده و در جلسه پنجم اردیبهشت ماه ۱۳۳۰ به تصویب مجلس شورای ملی رسیده و منضم باین دستخط است بموقع اجرا گذاشته شود

قانون اجازه پرداخت یک دوازدهم حقوق و هزینه کل کشور بابت فروردینماه ۱۳۳۰

ماده واحده - بوزارت دارائی اجازه داده می شود حقوق و کمک و مزایای قانونی کارمندان و خدمتگذاران و مخارج مستمر و غیر مستمر وزارتخانهها و ادارات و بنگاه های دولتی و سایر مصارف منظور در بودجه کل کشور را در فروردینماه ۱۳۳۰ در حدود یک دوازدهم اعتبارات سال ۱۳۲۹ مندرج در فهرست ولوایح منضم بگزارش های شماره ۴ و شماره ۱۱ مورخ ۳۱ تیر ماه و پنجم دیماه ۱۳۲۹ کمیسیون بودجه و اعتباراتی که بموجب قوانین مخصوص در سال ۱۳۲۹ بتصویب رسیده و در سال ۱۳۳۰ مورد پرداخت دارد با رعایت مقررات ولوایح مذکور و سایر قوانین و

مقررات مالی و در نظر گرفتن بیکر اعتباراتی که در بودجه پیشنهادی سال ۳۳۰ تقابل یافته از محل درآمد عمومی کشور پرداخت نماید. اعتباراتی که در ۱۳۲۹ کمتر از دوازده ماه پیش بینی شده بیاخذ اعتبار یکماه و همچنین تفاوت اعتبار بودجه اداره کل خالصه و اعتبار بودجه نگاهداری و ساختمانی کشتارگاهها موضوع رژیف ۱ و ۲ لایحه شماره ۵۸۲۳۳ بتاریخ ۲۹ آبانماه ۱۳۲۹ در فروردینماه سال جاری بمیزان یک دوازدهم اعتبار مربوطه منظور در بودجه سال ۱۳۲۸ که در سال گذشته نیز بهمین مأخذ مورد عمل قرار گرفته قابل استفاده خواهد بود و نیز حقوق و کمک فروردین ماه کارمندان سازمان برنامه هفت ساله که بوزارتخانهها و ادارات منتقل شده یا می شوند در حدود یک دوازدهم اعتباری که برای حقوق و کمک سالیانه آنها در نظر گرفته شده قابل پرداخت می باشد این قانون که مشتمل بر ماده واحده است در جلسه پنجمین ماه اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و سی بتصویب مجلس شورای ملی رسید رئیس مجلس شورای ملی رضاحکمتم اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست وزیر است ۱۸۹۴ م نخست وزیر

اخبار مجلس

دولت فعلی بدون اینکه وعده های دور و دراز بدهد عباتاً با وضعیات فعلی کشور برنامه خود را منحصر آ بدو موضوع ذیل مینماید ۱ - اجرای قانون ملی شدن صنعت نفت و سراسر کشور بر طبق قانون طرز اجرای ملی شدن صنعت نفت در سراسر کشور مورخه نهم اردیبهشت ماه ۳۳۰ و تخصیص هواید حاصله از آن بتقویت بنیه اقتصادی کشور و ایجاد موجبات رفاه و آسایش عمومی ۲ - اصلاح قانون انتخابات مجلس شورای

ملی و شهرداریها البته نظریات اصلاحی دولت منحصر باین دو ماده نیست و عباتاً از ذکر جزئیات صرف نظر و در موقع خود لوایح ضروری را بر روی اصلاحات لازم تقدیم خواهند نمود و بسیار متنوع و خوشوقت خواهد شد که نمایندگان محترم مجلس شورای ملی و سنای راهنمائیها و هدایتیهای لازم بدولت برای اصلاحات بفرمایند

اساس سیاست خارجی دولت هم مبتنی بر منشور ملل متحد و تقویت این سازمان بین المللی و دوستی با کلیه دول و احترام متقابل نسبت بهم ملل می باشد دکتر محمد مصدق هیئت دولت شرح زیر معرفی شد: آقای دکتر محمد مصدق - نخست وزیر آقای دکتر حکیم الدوله ادهم - وزیر بهداری آقای یوسف مشار - وزیر پست و تلگراف آقای باقر کاظمی - وزیر امور خارجه آقای بوشهری - وزیر راه

آقای اوارسته - وزیر دارائی آقای هیئت - وزیر دادگستری آقای فرمند - وزیر کشاورزی تیمسار سیهید تقدی - وزیر جنگ تیمسار سر لشکر زاهدی - وزیر کشور آقای امیر تیمور کلالی - وزیر کار آقای دکتر سنجابی - وزیر فرهنگ وزیر اقتصاد بعداً معلوم خواهد شد

سئوالات نمایندگان

ریاست محترم مجلس شورای ملی چون در روز شایعات مختلفی راجع بحریق مخزن مهمات فارس در افواه منتشره شده خواهش میکنم بجناب آقای معاون وزارت جنگ اطلاع داده شود که فوراً در مجلس شورای ملی حاضر شوند و جریان آتش

سوزی مهماتی که در لشکر فارس ذخیره بوده است بیان نمایند ضمناً توضیح دهند که این حریق چه میزان خسارت به خزانه کشور وارد کرده و در نتیجه وقوع این حادثه چه عواقبی ممکن است ظهور نماید و مسئولین این امر چه اشخاصی میباشند محمد علی مسعودی

سؤال از دولت ریاست معظم مجلس شورای ملی خواهشمند است بجناب آقای وزیر دارائی اطلاع دهند که بسئوالات زیر در مجلس شورای ملی پاسخ دهند

۱ - بابینکه ششماه است از برداشت محصول توتون گیلان میگردد و با توجه باین نکته که قلم درشت درآمد دولت از انحصار دخانیات است و اینکهمقدار زیادی توتون باهوروی معامله شده و با تذکره بایفکه صادرات کلای و خانانای ایران رقم بزرگی از درآمد کشور است چرا هنوز تا این مدت بهای توتون زارعین که در نهایت فقر و فلاکت زندگی میکنند پرداخت نشده است؟

۲ - علت اینکه تاکنون پیمان کشت توتون بازارعین تنظیم نشده چیست؟ ۳ - چه اقدامی از طرف دولت برای تأمین خریدیدیه (که در انحصار دولت است) بعمل آمده

ابوالقاسم امینی ریاست معظم مجلس شورای ملی خواهشمند است مقرر فرمائید جناب آقای وزیر جنگ هر چه زودتر برای جواب دو سؤال زیر در مجلس حاضر شوند

۱ - افسران و طبقه که خدمتشان در آخر اسفند ماه ۱۳۲۹ بانجام رسیده است بچه علت تاکنون مرخص نشده اند ۲ - راجع به انفجار انبار های مهمات شیراز چه اقداماتی بعمل آمده و چه نتیجه از تحقیقات گرفته شده است دکتر بقائی کرمانی